

## Indledning

Hensigtserklæring budget 2020:

*J. Håndtering af kontrolbud mv.: Der udarbejdes en redegørelse for OECD's principper for prissætning i det offentlige sammenlignet med de principper, Region Midtjylland anvender.*

Dato: 06.08.2020

Sagsbehandler: Emil Rense Wægter

Redegørelsen indeholder følgende:

- Indledning om kontrolbud
- Regler for kontrolbud i Regionen, kontrolbudsbekendtgørelsen
- OECD's anbefalinger sammenlignet med de danske regler

Side 1

## Kontrolbud

Når en region sender en opgave i udbud, som regionen selv har mulighed for at varetage, kan regionen vælge at udarbejde et kontrolbud. Regionerne er ikke *forpligtet* til at udarbejde et kontrolbud. Det er en *mulighed*, som kan benyttes for at få det bedst mulige sammenligningsgrundlag.

Region Midtjylland har i nyere tid udarbejdet kontrolbud ved udbud af vaskeriydelsen og rengøringsservice. Konkret er de nævnte kontrolbud udarbejdet af et privat firma for at sikre neutralitet.

Med kontrolbud beregnes det, hvad det vil koste for regionen selv at løse den udbudte opgave på samme vilkår som de private tilbudsgivere. Derved bliver det synligt, om en udlicitering medfører øgede omkostninger eller besparelser for regionen.

Beregningen sker på baggrund af kontrolbudsbekendtgørelsen<sup>1</sup>, som regionerne er forpligtede til at følge.

## Regler for kontrolbud

Reglerne for udarbejdelse af kontrolbud i regioner og kommuner er fastsat ved Bekendtgørelse 2008-06-24 nr. 607 om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud (kontrolbudsbekendtgørelsen).

---

<sup>1</sup> Bekendtgørelse 2008-06-24 nr. 607  
om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud

Region Midtjylland har ikke udarbejdet egne yderligere retningslinjer for anvendelse af kontrolbud.

#### *Proces ved anvendelse af kontrolbud*

Det skal fremgå af annonceringen af et udbud og af udbudsmaterialet, hvis Regionen anvender kontrolbud, således at tilbudsgiver ved det fra start. Kontrolbud skal afgives på samme vilkår som ved afgivelse af eksterne bud, og kontrolbuddet skal således overholde alle de krav, der er angivet i udbudsmaterialet, og afgives inden for den angivne afleveringsfrist.

Udarbejdelsen af kontrolbud og vurderingen af de indkomne tilbud skal være adskilt. Ved de seneste anvendelser af kontrolbud i Region Midtjylland er kontrolbuddene derfor udarbejdet af eksterne rådgivere.

Et kontrolbud er formelt set ikke et tilbud, og Regionen er derfor ikke forpligtet til at påtage sig opgaven, selvom kontrolbuddet "vinder" udbuddet.

#### *Principper for beregning efter kontrolbuds bekendtgørelsen*

De overordnede principper for beregning af omkostningerne ved et kontrolbud er, at de skal omfatte de *samlede langsigtede gennemsnitsindtægter og -omkostninger* ved den udbudte opgave, samt at der skal ske en *fuld fordeling af omkostninger*. Det vil sige, at der skal foretages en fuld fordeling af omkostningerne ved de enheder (fx fælles lønadministration), som udbudsaktiviteten trækker på.

Alle omkostninger medtages i kontrolbuddet. Det vil sige både *direkte og indirekte omkostninger*, herunder *afskrivninger*. Hertil skal lægges en *forrentning af aktiver*, som opgaven trækker på.

Hvis overdragelse af opgaven til en ekstern leverandør medfører midlertidige følgeomkostninger for regionen, så kan disse omkostninger tillægges de eksterne bud.

### **OECD's anbefalinger sammenlignet med principperne i Region Midtjylland**

De principper, Region Midtjylland følger, er som nævnt de regler, der fremgår af kontrolbuds bekendtgørelsen. Nedenstående sammenligning bygger derfor på en analyse, Konkurrencerådet i 2016 gennemførte af de danske regler set i forhold til OECD's anbefalinger (Offentlige aktiviteter på kommercielle markeder).

Kort fortalt anbefaler OECD, jf. Konkurrencerådets analyse, at medlemsstaterne i EU tilstræber konkurrenceneutralitet i alle tilfælde, hvor det offentlige konkurrerer med private alternativer – således, at der i beregningerne af det offentliges omkostninger, opjusteres for de indbyggede konkurrencefordele, det offentlige har i forhold til det private.

Mere konkret anbefaler OECD, at følgende principper overholdes:

- **Separation af aktiviteter.** Hvor det offentlige udfører erhvervsaktiviteter i konkurrence med private aktører, skal erhvervsaktiviteterne regnskabsmæssigt kunne adskilles fra myndighedens øvrige opgaver.
- **Indregning af fællesomkostninger.** Alle omkostninger (både direkte og indirekte), der kan tilskrives aktiviteterne, indregnes i prisen.
- **Kommercielt afkast.** For at opnå konkurrenceneutralitet indregnes en passende kapitalforrentning svarende til, hvad flertallet af lignende private aktører indhenter.
- **Skattemæssig neutralitet.** Private og offentlige erhvervsaktiviteter skal skattemæssigt behandles ens. Det kan f.eks. være, det er billigere for offentlige myndigheder, at løse opgaverne in-house, hvis det dermed undgås, at prisen afspejler en skattebyrde, som private aktører er underlagt.

- **Reguleringsneutralitet.** Regler skal som udgangspunkt fastsættes og håndhæves ens for offentlige og private aktører. I tilfælde hvor dette ikke er tilfældet, anbefales det, at forskellene fremhæves med henblik på at indregne den økonomiske konsekvens af det uens regelgrundlag.
- **Låneneutralitet.** Offentlige aktører underlægges vilkår, der sikrer, at de må skaffe kapital på lige vilkår med konkurrenter i den private sektor.

Konkurrencerådets sammenligning mellem de danske regler og OECD's anbefalinger fremgår af nedenstående tabel 1.

**Tabel 1**

| OECD's anbefalinger              | Overensstemmelse mellem OECD's anbefalinger og kontrolbudsbekendtgørelsen (som regionerne og kommunerne følger) |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Separation af aktiviteter        | Delvist                                                                                                         |
| Indregning af fællesomkostninger | Ja                                                                                                              |
| Kommercielt afkast               | Nej                                                                                                             |
| Skatteneutralitet                | Delvist                                                                                                         |
| Reguleringsneutralitet           | Nej                                                                                                             |
| Låneneutralitet                  | Nej                                                                                                             |

Som det fremgår, følger den danske lovgivning, som regioner og kommuner er underlagt, ikke i alle tilfælde OECD's anbefalinger.

Idet Region Midtjylland som nævnt hidtil har fulgt bekendtgørelsen, har regionen således ikke fuldt ud fulgt OECD's anbefalinger. Begrundelsen for dette har været, at det på et område med mange mulige juridiske problemstillinger har været naturligt at lægge sig tæt op ad lovgivningen og ad gængs praksis. Dermed opnås bl.a. en ensartethed og gennemsigtighed. Opgaven har desuden umiddelbart kunnet udføres af det private firma, der har været hyret til at beregne kontrolbuddet.

Det kan også bemærkes, at udbuddet kan opretholdes, selvom kontrolbuddet er bedst. Til gengæld vil det være vanskeligt at annullere udbuddet, hvis kontrolbuddet ikke er det bedste bud.

Det kan bemærkes, at der under den tidligere regering blev udarbejdet et lovforslag, der indebar, at de danske regler ville blive mere overensstemmende med OECD's anbefalinger, dog undtaget anbefaling om indregning af et kommercielt afkast. Undtagelsen skyldes ifølge forslaget, at behovet for afkast er en konkurrenceparameter, hvorfor der ud fra en overordnet samfundsøkonomisk betragtning ikke bør stilles krav herom i forbindelse med beregningen af kontrolbud. Det foreslås desuden i lighed med anbefalinger fra OECD, at der fastsættes en bagatelgrænse for, hvilke kommercielle aktiviteter der skal omfattes af reglerne, for at reducere de administrative omkostninger. Lovforslaget er imidlertid ikke bragt til afstemning i Folketinget.